
שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

גבורות Of The ברכה Lesson 16-The Concluding Words

Source 1

משנה מסכת ראש השנה פרק ד' משנה ה' –סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכויות עמהן ואינו תוקע קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים דברי רבי יוחנן בן נורי אמר ליה רבי עקיבא אם אינו תוקע למלכויות למה הוא מזכיר אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכויות עם קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים:

Translation: This is the order of the Brachos of Shemona Esrei for Rosh Hashbonah: Avos, Gevuros and Kedushas Hashem. He should include the verses that represent G-d's hegemony over the world within the Bracha of Kedushas Hashem but not blow Shofar after reciting this Bracha. He then recites the Bracha whose theme is the special sanctity of the day and blows Shofar; the Bracha that includes verses of remembrance and blows Shofar and the Bracha that includes verses about the blowing of the Shofar and blows Shofar. He then says the Brachos of Avoda, Hoda'A and Birkas Kohanim. That represents the opinion of Rabbi Yochanon son of Nuri. Rabbi Akiva challenged Rabbi Nuri's opinion: if he does not blow the Shofar after reciting the verses which represent the theme of the hegemony of G-d, then why say those verses? Instead he should recite the following: Avos, Gevuros and Kedushas Hashem. He should include the verses that represent G-d's hegemony over the world within the Bracha that portrays the special sanctity of the day and then blow Shofar. He recites the Bracha that includes verses of remembrance and blows Shofar and the Bracha that includes verses about blowing the Shofar and blows Shofar. He then says the Brachos of Avoda, Hoda'A and Birkas Kohanim.

Source 2

משנה מסכת ברכות פרק ה' משנה ב' –מזכירין גבורות גשמים בתחיית המתים ושואלין הגשמים בברכת השנים והבדלה בחונן הדעת ר' עקיבא אומר אומרה ברכה רביעית בפני עצמה רבי אליעזר אומר בהודאה:

Translation: We mention G-d's compassionate act of providing rain in the Bracha of Tchiyas Ha'Meismim and we pray for rain in the Bracha of Mivarech Ha'Shanim. We perform Havdalah in the Bracha of Chonain Ha'Da'As. R. Akiva says: We should perform Havdalah by reciting an independent Bracha before the Bracha of Chonain Ha'Da'As. R. Eliezer says we should perform Havdalah in the Bracha of Hoda'A.

Source 3

פרקי דרבי אליעזר (היגור) – "חורב" פרק ג' –ר' אליעזר בן הורקנוס פתח מי ימלל גבורות ה' מי ישמיע כל תהלתו, וכי יש לך אדם שיכול למלל כל גבורותיו של ה"ה /הקדוש ברוך הוא/ או להשמיע כל תהלתו, אך לא מלאכי השרת יכולין לספר אלא מקצת גבורותיו, לדרוש במה שעשה ובמה שעתיד לעשות, למען יתרום שמו בבריותיו שברא מסוף העולם ועד סופו, שנ' דור לדור ישבח מעשיך.

Translation: R. Elazar Ben Horkanous opened with the verse: Whoever utters references to G-d's great acts he is the one who will sound great praises of G-d. Is there a human who can express all of the great acts that G-d performs or to utter all of G-d's praises? Even the ministering angels are only able to declare

שמונה עשרה-תפלה שחרית-101 Tefila

some of G-d's praises? So we express some of what has done in the past and some of what G-d will do in the future in order to elevate G-d's esteem among His creations in order to fulfill the words of the verse: Generation to generation Your creations will utter Your praises.

Source 4

סתרי תפילה והיכלות מאת מאיר בר אילן pp. 128-129

ד. ברכת 'גבורות' – הרעיון ונוסחאות הברכה

רעיון גבורת ה' מצוי במקרא ובדברי חכמים,³² ומברכת גבורות עצמה מתבאר כיצד ראו המתפללים את גבורות ה': 'אתה גבור לעולם, ה': מחיה מתים ... משיב הרוח ... מכלכל חיים ... סומך נופלים, וכן הלאה. ואולם, כשבוחנו אנו את שמה של הברכה עולה מיד הקושי של אי ההתאמה בין שמה הכוללני לבין חתימת הברכה בתחיית המתים, שאינה אלא מקרה פרטי של גבורות ה', ובמיוחד לאחר שנדונה לעיל תופעה דומה בברכת 'אבות'. ואכן, כבר שיערו חוקרים שונים כי חתימת הברכה המקורית היתה 'האל הגבור',³³ או 'בעל גבורות',³⁴ ברם, מטבעות ברכה אלו אינן אלא השערה, ואינן ידועות מכל מקור של ממש, ואין פלא, לפיכך, שפינקלשטיין סבר ש'האל הגיבור' משוללת יסוד,³⁵ אף אני סברתי כך,

Translation: The concept of describing the great acts of G-d is found in Tanach and in the words of our sages and from the Bracha of Gevuros is revealed how those who prayed viewed those great acts. They say: You are forever a hero, G-d: You resurrect the dead ... bring wind ... feed all Your creations ... uplift the trodden, etc. Yet when we examine the name of the Bracha, we immediately note the difficulty of reconciling its collective name with the theme of its concluding words: Tchiyas Ha'Meism, which is only one example of the great acts of G-d, and particularly in light of what we discussed concerning the Bracha of Avos. Based on that difficulty many scholars have suggested that the initial ending of this Bracha was Ha'Kail Ha'Gibor or Ba'Al Gevuros. Still these possible endings are only based on speculation and do not appear in any sources so it is not surprising that Finkelstein thought that the Bracha ending Ha'Kail Ha'Gibor had no basis, and so I thought as well,

היות שלא מצאתי ברכה זו בשעה שעיינתי בנוסחאות התפילה השונות. והנה, כמעט באופן אקראי, בקוראי ב'חרבא דמשה'³⁶ (ולא בפעם הראשונה), גיליתי בחבור זה את הברכה המבוקשת, אשר תידון להלן. גדולה מזו, כדרכן של תגליות, לאחר שהן מתגלות פעם אחת, מתגלות הן פעמים נוספות. כזאת אף אירע כאן, וניתן עתה לדוות על עשר (!) מטבעות ברכה, שונות במידה מועטה זו מזו, וכולן של ברכת 'גבורות', ולא של 'מחיה המתים'. ב'חרבא דמשה' עמ' V שורה 18, לאחר השבעת מלאכים, אנו קוראים:

בא"י אדון הגב(ו)רות חכם הרזים³⁷

Translation: since I did not find this wording when I studied various versions of our Tefilos. But accidentally, when I was reading the text: Charva D'Moshe (and not the first time) I found in that text what I was looking for and which I will reveal in a moment. More than that, as often occurs during the course of research, I found several additional examples of such Brachos. Now I have found ten examples of such Brachos, each slightly different, and all Brachos of Gevuros, but none that conclude with the words Tchiyas Ha'Meism. In Chorba D'Moshe, page 5, line 18, after the vow of the angels we read: Baruch Ata Hashem Adon Ha'Gevuros Chochom Ha'Razim.

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

Source 5

ספר אבודרהם שמונה עשרה ד"ה אתה גבור-אתה גבור לעולם ה' על שם (ישעי' מב, יג) ה' כגבור יצא. ואמר בתחלת ברכה זו לשון גבורה שכל אלה שמזכיר בברכה זו הם בגבורה כמו שנפרש. ומזכיר בברכה זו שלשה פעמים תחיית המתים: הראשונה מחיה מתים אתה; והשניה מחיה מתים ברחמים רבים; והשלישית בא"י מחיה המתים. והטעם כי בשלשה ענינים הקב"ה מחיה המתים: הראשונה כשאדם ישן על מטתו והרי הוא חשוב כמת ואומר (תה' לא, י) בידך אפקיד רוחי. והקב"ה מעלה עננים ומוריד טללים וגשמים כדי לפרנסו ומחזיר לו נשמתו לכך נסמך זה לזה, מחיה מתים אתה רב להושיע משיב הרוח ומוריד הגשם כי זו מורה בתחית המתים לגוף בקומו ממטתו. והשנית בענין ירידת הגשמים כדאמר' בפרקא קמא דתעניות (תענית ז, א) אמר רבי אבהו גדול יום הגשמים יותר מתחיית המתים דאלו תחיית המתים לצדיקים ולא לרשעים שנאמר (דניאל יג, ה) ורבים משיני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות לדראון עולם, ואלו גשמים לצדיקים ולרשעים. והשלישי בענין תחיית המתים לעתיד לבא שאנו חותמין בא"י מחיה המתים שאז עיקר זכירת תחיית המתים, והיינו דאמרנן בבבא מציעא בפרק השוכר את הפועלים (פד) ר' גזר תעניתא אנחתניהו לר' חייא ובניו קמי תיבותא אמר משיב הרוח נשיב זיקא מוריד הגשם אתא מיטרא. כי מטא לאדכורי תחיית המתים רעש עלמא. וכתב הר"ף אע"ג דמקמי משיב הרוח ומוריד הגשם איכא מחיה מתים אתה, זה לא קשה דדוקא למשיב הרוח נשיב זיקא ולמוריד הגשם אתא מיטרא מפני שאז עיקר תפלת הגשם והרוח שבברכה זו, אבל תחיית המתים שהברכה חתומה בה לא היו מרגישים עד החתימה שאז הי' עיקר זכירת תחיית המתים ע"כ.

Translation: The words: Ata Gibor L'Olam Hashem are based on the verse: (Isaiah 42,13) G-d as a mighty warrior went out. One begins this Bracha by reciting words describing G-d's power because all the attributes of G-d that one mentions in this Bracha are based on G-d's might as we will explain. We mention that G-d resurrects the dead three times in this Bracha: the first time when we say: Michaya Masim Ata; the second when we say Michaya Masim B'Rachamim Rabim and the third when we say the Bracha: Michaya Masim. We mention this attribute three times because G-d resurrects the dead in three ways: first, when we arise from our bed where we are considered like we are dead while we sleep as we learned in Tehillim 31, 10: In G-d's hands we leave our souls. And G-d brings forth clouds and provides dew and rain in order that we can produce food and make a living and returns to us our souls that is why these two concepts follow each other in the Bracha: Michaya Masim Ata Rav L'Hoshiya Mashiv Ha'Ruach Oo'Morid Ha'Gashem which speaks of G-d resurrecting the dead body when man arises from his bed. The second reference is connected to the production of rain as we learned in Masechet Taanit 7, 1, Rabbi Abahu said: Greater is a day of rain than the day of the resurrection of the dead because when the resurrection of the dead occurs it will only occur for the righteous as it is written: Daniel 13, 5: Many of those sleeping in the earth will arise; some who will go on to live forever and others to be shamed forever, while rain is beneficial to both righteous people and evil people. Third, we mention the ultimate Resurrection of the Dead which will happen in the future which is what we refer to when we recite the words: Michaya Masim in the Bracha. This is the key reference to Tichayat Ha'Maysim. This

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

is what is referred to in Masechet Baba Metziya; Chapter Ha'Sochair Et Ha'Poalim(87) Thereupon Rabbi proclaimed a fast, and R. Hiyya and his sons were bidden to descend to the reading desk¹. As R. Hiyya exclaimed, 'He caused the wind to blow', a wind blew; he proceeded, 'he caused the rain to descend', whereat the rain descended. When he was about to say, 'He resurrects the dead', the universe trembled. The Rif wrote: it is not a problem that we mention the words: "resurrection of the dead" before we recite Mashiv Haruach. He causes the wind to blow', and the wind blows; 'He causes the rain to fall', and rain falls are words that represent the request for wind and rain in the Bracha. The theme of the Resurrection of the Dead which is the main thrust of the Bracha is not found until the end which contains the main reference to the resurrection of the dead.

Source 6

Bernard Martin, *Prayer in Judaism*, pages-114-115:

The second, known as *Gevurot*, speaks of the G-d who reveals himself in the works of nature, particularly in the life of man and even beyond man's earthly existence, in death. "You are mighty forever, Lord" is explained by the phrase "You revive the dead"; G-d's power is eternal as is his concern for man, a concern which extends beyond the grave. Israel Abrahams believes that originally this prayer may have described G-d's omnipotence in more general terms, but when the Sadducees denied the doctrine of resurrection, the Pharisees (perhaps during the reign of John Hyrcanus, 135-104 B.C.E.) introduced this strong statement into the *Amidah* in order to emphasize it all the more. The resurrection became such a cardinal item of Pharisaic faith that the Mishna excludes from "the world to come" anyone who affirms that "there is no resurrection of the dead" (*Sanhedrin* 10:I).

Source 7

Ismar Elbogen, *Jewish Liturgy*, page 26:

One clear mark of identification is the stress on resurrection of the dead in Benediction 2; though in the much simpler Palestinian version of the *Amida* it is not mentioned as frequently as in the current version, there too the eulogy speaks of it, and one senses clearly that the wording of the prayer gives particular stress to the theme. Such emphasis on one of the articles of faith in the prayer cannot have come about unintentionally, for this doctrine was one of the points in dispute between the Sadducees and the Pharisees, and the victorious Pharisaic party demanded acknowledgment of its view in the worship.

Source 8

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק ה' דף ט' טור ג' /ה"ג'-רבי אחא ורבי יודה בן פזי יתבין בחד כנישתא אתי עבר חד קומי תיבותא ואשגר חד ברכה. אתון ושיילון לרבי סימון. אמר לו רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: שלח ציבור שהשגיר שתים שלש ברכות אין מחזירין אותו. אשכח תניי ופליג: לכל אין מחזירין אותו חוץ ממי שלא אמר מחיה המתים ומכניע זדים ובונה ירושלים, אני אומר מין הוא. שמואל הקטן עבר קומי תיבותא ואשגר מכניע זדים בסופה שרי משקיף עליהון אמרין ליה לא שיערו חכמים כך.

1. 1. In the synagogue of Talmudic times the reading-desk was on a lower level than the rest of the building. On fast days, according to the Midrash Tanhuma on בשלח, three men led the congregation in prayer, instead of one, as usual.

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

Translation: Rabbi Echa and Rabbi Yuda son of Pazi were sitting in synagogue. someone came forward and went before the ark to lead the services and he omitted one Bracha. the congregants went and asked Rabbi Simon whether the prayer leader must return and recite the omitted Bracha. Rabbi Simon answered them in the name of Rabbi Yehoshua Ben Levi: if a prayer leader omits two or three Brachot, we do not require the prayer leader to return and recite those Brachot. We find a Baraita that contains a different opinion: if a prayer leader omits a Bracha, we do not require him to return and recite it unless the Bracha he omits is the Bracha of Michaya Hamaisim, Machniya Zaidim (V'la'malshinim) or Boneh Yerushalayim because for omitting those Brachot we suspect that the prayer leader is a heretic. Shmuel Ha'katan was once the prayer leader and omitted the Bracha of Machniya Zaidim (V'La'Malshinim). after omitting the Bracha, Shmuel waited to see if the congregation would remove him as prayer leader. the congregation then said to him: the sages do not suspect you of being a heretic.

Source 9

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צ עמ' ב' – (אמר רבי יוחנן:) מניין לתחיית המתים מן התורה – שנאמר ונתתם ממנו [את] תרומת ה' לאהרן הכהן, וכי אהרן לעולם קיים? והלא לא נכנס לארץ ישראל, שנותרין לו תרומה. אלא, מלמד שעתיד לחיות, וישראל נותנין לו תרומה – מכאן לתחיית המתים מן התורה.

Translation: How is resurrection derived from the Torah? — As it is written, And ye shall give thereof the Lord's heave offering to Aaron the priest. But would Aaron live for ever; he did not even enter Palestine, that terumah⁴ should be given him?⁵ But it teaches that he would be resurrected, and Israel give him terumah. Thus resurrection is derived from the Torah.

Source 10

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צ' עמ' ב' – תניא, רבי סימאי אומר: מניין לתחיית המתים מן התורה – שנאמר וגם הקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען. לכם לא נאמר, אלא להם – מכאן לתחיית המתים מן התורה.

Translation: It has been taught: R. Simai said: Whence do we learn resurrection from the Torah? — From the verse, And I also have established my covenant with them, [sc. the Patriarchs] to give them the land of Canaan: '[to give] you' is not said, but 'to give them' [personally]; thus resurrection is proved from the Torah.